

Vlaams
Mensenrechten
Instituut

Advies over taalheldklassen

Advies nr. 3 van 2026
Uitgebracht op 19/05/2026

Samenvatting

Het ontwerp van decreet betreffende taalmaatregelen in het onderwijs voert verschillende maatregelen in om de kennis van het Nederlands in het onderwijs te bevorderen. Het Vlaams Mensenrechteninstituut erkent uitdrukkelijk het belang van het Nederlands in onze samenleving en onderschrijft de doelstelling om taalachterstand in het basisonderwijs te voorkomen en te remediëren. In dit advies werpt het Vlaams Mensenrechteninstituut een mensenrechtelijke blik op één specifieke maatregel: de invoering van taalheldklassen in het lager onderwijs en meer bepaald de modaliteiten daarvan.

Het Vlaams Mensenrechteninstituut benadrukt het belang van voldoende waarborgen bij het invoeren van deze taalheldklassen om mogelijke willekeur en discriminatie te vermijden. Het is aangewezen dat de overheid zich daarbij laat leiden door de principes uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. De waarborgen moeten er onder meer voor zorgen dat taalheldklassen voldoende kwaliteitsvol zijn en gericht zijn op het zo snel mogelijk verwerven van het Nederlands, en dat anderstalige nieuwkomers of andere leerlingen die de onderwijstaal onvoldoende beheersen enkel in een aparte taalheldklas worden geplaatst wanneer dit daadwerkelijk noodzakelijk is en niet langer dan nodig.

Situering

Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de codificatie van sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft taalmaatregelen voert verschillende maatregelen in die inzetten op de kennis van het Nederlands in het onderwijs, waaronder taalheldklassen.¹ Met het nieuwe decreet zullen anderstalige nieuwkomers² die instromen in het tweede jaar (of hoger)³ van het basisonderwijs les volgen in aparte,

¹ Zie in het bijzonder art. 14 ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft taalmaatregelen (hierna: ontwerp van decreet).

² Een nieuwe definitie van anderstalige nieuwkomer wordt ingevoerd: een regelmatige leerling die aan de volgende cumulatieve voorwaarden voldoet: a) de leerling is zeven jaar of ouder voor 1 januari van het lopende schooljaar; b) de leerling beantwoordt aan het leerlingkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c); c) de leerling was niet in een door de Vlaamse overheid gefinancierde of gesubsidieerde school ingeschreven op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar of het daaraan voorafgaande schooljaar; d) de leerling beheerst onvoldoende de onderwijstaal om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen. Art. 2 ontwerp van decreet.

³ Als een schoolbestuur op basis van zijn pedagogische project leerlingen niet op basis van de administratieve groep per leerjaar registreert binnen de administratieve toepassingen van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming, worden de taalheldklassen georganiseerd voor alle anderstalige leerlingen die nieuw instromen in het Vlaamse onderwijs en die zeven jaar of ouder zijn voor 1 januari van het lopende schooljaar.

gespecialiseerde klassen, tenzij de klassenraad acht dat zij het Nederlands voldoende beheersen. Deze klassen kunnen zich in een andere school bevinden.⁴ In dat geval gebeurt dit op redelijke afstand van de school waar de leerling ingeschreven is en wordt er rekening gehouden met de vrije keuze van de ouders.⁵

Deze leerlingen krijgen gedurende een bepaalde periode⁶ apart les met het oog op het verwerven van voldoende kennis van het Nederlands zodat zij nadien kunnen integreren in de reguliere onderwijsactiviteiten. Deze integratie gebeurt zo snel mogelijk, maar kan geleidelijk verlopen. De taalheldklas bestaat uit intensieve onderwijsactiviteiten die tot doel hebben, via onderdompeling in de onderwijstaal, die taal te laten verwerven. In beginsel gaat dit om een voltijds traject, tenzij er te weinig leerlingen zijn. In dat geval moet een volwaardig alternatief worden aangeboden waarmee dezelfde resultaten worden bereikt. De na te streven onderwijsdoelen zijn de reguliere minimumdoelen.

De scholen stemmen vooraf met de ouders van de betrokken leerlingen de organisatie en de inhoud van de taalheldklassen af. Daarnaast worden de ouders op geregelde tijdstippen op de hoogte gehouden van de evolutie van hun kind en de prognose met betrekking tot hun integratie in de gewone klassen.

Van belang is dat ook andere leerlingen in aanmerking komen wanneer de klassenraad meent dat ze onvoldoende basiskennis Nederlands hebben om aan het reguliere programma deel te nemen. In dat geval moet in de motivering wel rekening worden gehouden met andere genomen remediërende taalmaatregelen die ontoereikend zijn gebleken.⁷

Het voorontwerp werd voorgelegd aan verschillende adviesraden. Op 3 april 2026 hechtte de Vlaamse Regering, na het advies van de Raad van State⁸, haar definitieve goedkeuring aan het ontwerpdecreet. Het ontwerp van wijzigingsdecreet werd ingediend bij het Vlaams Parlement.

Mensenrechtenperspectief i.v.m. taalheldklassen

Anderstalige nieuwkomers en andere leerlingen waarvan de klassenraad meent dat zij het Nederlands onvoldoende beheersen, kunnen verplicht worden onderwijs te volgen in een aparte klas, eventueel zelfs in een andere school. De maatregel uit het ontwerp van decreet

⁴ Art. 14 juncto art. 16 ontwerp van decreet.

⁵ Art. 16 ontwerp van decreet.

⁶ De periode is in principe niet langer dan één schooljaar, maar kan verlengd worden tot maximum twee schooljaren en kan uitzonderlijk met een extra jaar verlengd worden als de leerling is ingestroomd op of na de eerste schooldag van mei.

⁷ Art. 14 ontwerp van decreet.

⁸ Adv.RvS 18 maart 2026, nr. 78.894/1.

raakt zo aan het recht op onderwijs en creëert een verschil in behandeling in tussen leerlingen die als anderstalige nieuwkomers worden gekwalificeerd en leerlingen die onvoldoende geacht worden het Nederlands te beheersen, en andere leerlingen.⁹

Deze maatregel houdt een direct onderscheid in op basis van taal. Daarnaast bestaat het risico dat het ook een indirect onderscheid maakt op basis van nationaliteit, afkomst en/of nationale of etnische afstamming, aangezien de toepassing ervan in de praktijk vermoedelijk voornamelijk een impact zal hebben op leerlingen zonder de Belgische nationaliteit en leerlingen met een andere nationale of etnische afstamming of afkomst (bijvoorbeeld waarvan de ouders of grootouders geboren zijn in het buitenland). Daarom moet worden verzekerd dat de beoogde maatregel in overeenstemming is met het Gelijkekansendecreet¹⁰.

Op basis van dit decreet is een minder gunstige behandeling, onder meer op basis van taal, slechts toegelaten als ze objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn. Zo niet, is er sprake van directe discriminatie. Van indirecte discriminatie is er sprake als een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen met een of meer (werkelijke of vermeende, eigen of bij associatie toegekende) beschermde kenmerken (waaronder nationaliteit, afkomst en nationale of etnische afstamming) kan benadelen, tenzij die bepaling, maatstaf of handelwijze objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.¹¹ Tot slot, voor zover de maatregel als een positieve actie zou worden beschouwd, en het slechts een tijdelijke specifieke maatregel betreft om een kennelijke ongelijkheid te compenseren die verband houdt met een van de beschermde kenmerken, of een combinatie van die kenmerken, is dit enkel mogelijk voor zover die maatregel objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.¹²

Volgens vaststaande rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) houdt discriminatie in dat personen die zich in een in wezen vergelijkbare situatie bevinden, zonder objectieve en redelijke rechtvaardiging verschillend worden behandeld.¹³

Het verschil in behandeling dat het ontwerpdecreet zou invoeren is aldus toegestaan, voor zover het kan worden gerechtvaardigd door verwijzing naar een legitiem doel en deze

---

⁹ Art. 24 resp. 10, 11 en 191 Gw. Zie ook art. 16 Decreet 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid; Art. 14 EVRM en artikel 2 Protocol 1 EVRM.

¹⁰ Decreet 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid (hierna: Gelijkekansendecreet).

¹¹ Art. 16, § 1 en 2 Gelijkekansendecreet.

¹² Art. 26 Gelijkekansendecreet.

¹³ EHRM (Grote Kamer) 16 maart 2010, nr. 15766/03, *Oršuš e.a./Kroatië*, § 149.

maatregel daarmee in verhouding wordt geacht. Uit het arrest *Oršuš t. Kroatië*¹⁴ van het EHRM volgen verschillende principes die relevant zijn bij het beoordelen van de proportionaliteit van het plaatsen van leerlingen in aparte klassen vanwege het onvoldoende beheersen van de onderwijstaal. De Raad van State heeft in zijn advies eveneens naar deze principes verwezen en het belang daarvan benadrukt.¹⁵

Volgens het EHRM kan het invoeren van aparte taalklassen onder bepaalde omstandigheden het legitieme doel dienen om het onderwijssysteem aan te passen aan de specifieke behoeften van de kinderen.¹⁶

Het Hof stelde vast dat het niet eenvoudig is om de beste manier te kiezen om leerproblemen op te lossen van kinderen met onvoldoende kennis van de onderwijstaal en dat dit een moeilijke belangenafweging betreft, waarbij staten over een ruime beoordelingsmarge beschikken om zelf die keuze te maken, in het bijzonder wat betreft de inrichting van het onderwijsprogramma. Deze discretionaire bevoegdheid mag echter niet overschreden worden.¹⁷ Voldoende (individuele) waarborgen zijn noodzakelijk om te kunnen vaststellen dat de ingevoerde regeling proportioneel is ten aanzien van het doel dat wordt nagestreefd.¹⁸

In dat arrest kwam het Hof tot de conclusie dat er onvoldoende waarborgen voorhanden waren, waardoor onvoldoende rekening gehouden was met de bijzonder kwetsbare situatie van de Roma-gemeenschap als minderheid en de belangen van de leerlingen als deel van een structureel benadeelde groep en dat artikel 14 EVRM (het recht op non-discriminatie) samen gelezen met artikel 2 Protocol 1 (het recht op onderwijs) geschonden was.¹⁹

Het ontwerp van decreet lijkt niet meteen te leiden tot een verschil in behandeling van één bepaalde etnische minderheid door een beweerdelijke scheiding op basis van taal, zoals in dat arrest het geval was. Wel zal de toepassing ervan in de praktijk er vermoedelijk toe leiden dat de taalheldklassen voornamelijk zullen bestaan uit leerlingen zonder de Belgische nationaliteit en leerlingen met een andere nationale of etnische afstamming. Dit brengt nog steeds een risico op discriminatie met zich mee. Hierdoor kunnen de algemene richtlijnen die uit de rechtspraak van het EHRM worden afgeleid ook voor het onderwijsbeleid in Vlaanderen relevant zijn.²⁰

---

¹⁴ EHRM (Grote Kamer) 16 maart 2010, nr. 15766/03, *Oršuš e.a./Kroatië*.

¹⁵ Adv.RvS 18 maart 2026, nr. 78.894/1, 11.3.1-11.3.5.

¹⁶ *Ibid.*, § 157.

¹⁷ *Ibid.*, § 180-181. Zie ook EHRM (Grote Kamer) 13 november 2007, nr. 57325/00, *D.H. e.a./Tsjechië*, § 205.

¹⁸ EHRM (Grote Kamer) 16 maart 2010, nr. 15766/03, *Oršuš e.a./Kroatië*, § 181 en 184.

¹⁹ *Ibid.*, § 181-184.

²⁰ In dit standpunt worden enkel de richtlijnen opgesomd waaraan het ontwerp niet lijkt te voldoen. In het arrest werd nog melding gemaakt van een gebrek aan een wettelijke basis en werd onder het hoge aantal vroegtijdig schoolverlaters betrokken in de beoordeling.

Het Hof achtte in het arrest *Oršuš t. Kroatië* onder meer het gebrek aan een specifieke test om de taalachterstand te meten problematisch.²¹ Daarnaast benadrukte het EHRM dat plaatsing in aparte taaltrajecten tijdelijk moet zijn en onderworpen moet worden aan regelmatige evaluaties. Rapporten over de vooruitgang van taal moeten worden bijgehouden om objectiviteit te waarborgen en probleemgebieden in kaart te brengen. De taalkundige vooruitgang moet op transparante wijze worden opgevolgd. Het ontbreken van een vastgelegde en transparante toezichtprocedure laat immers ruimte voor willekeur.²² Voorts verwachtte het EHRM onmiddellijk een automatische re-integratie eens de leerlingen de taal voldoende beheersen.²³ Daarnaast stelde het EHRM vast dat de leerlingen in aparte klassen geen specifiek aangepast onderwijsprogramma kregen dat ontworpen was om tegemoet te komen aan de noden van leerlingen in dergelijke klassen.²⁴ Het EHRM verwachtte dat de leerlingen die in aparte taalklassen geplaatst worden voldoende ondersteund worden om de nodige taalvaardigheden in de kortst mogelijke tijd te verwerven.²⁵

Proportionaliteitsbeoordeling van de taalheldklassen

Zoals ook de Raad van State vaststelde²⁶, voorziet het ontwerp van decreet niet in enige testen om de taalachterstand te meten en om de noodzaak van het volgen van taalheldklassen te beoordelen. Het ontwerp laat de beoordeling of de leerlingen de onderwijstaal onvoldoende beheersen om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen, volledig over aan de vrije beoordeling van de klassenraad. Daarbij bepaalt het ontwerp niet hoe de klassenraad de taalachterstand moet vaststellen, bijvoorbeeld door het geven van richtlijnen om willekeur en mogelijke discriminatie te voorkomen.

Anders dan het geval was in *Oršuš t. Kroatië* is het les volgen in taalheldklassen door het ontwerp van decreet wel beperkt in de tijd. De periode is in principe niet langer dan één jaar, maar kan verlengd worden tot maximum twee jaar en kan uitzonderlijk verlengd worden met nog een jaar als de leerling is ingestroomd in de taalheldklas op of na de eerste schooldag van mei.²⁷ In Kroatië bestond daaromtrent echter geen wettelijk kader en liep de duurtijd bij sommige leerlingen op tot wel acht jaar.

---

²¹ In *casu* werden de kinderen of niet getest, of enkel hun psychofysische toestand. EHRM (Grote Kamer) 16 maart 2010, nr. 15766/03, *Oršuš e.a./Kroatië*, § 158-162.

²² *Ibid.*, § 175.

²³ *Ibid.*, § 145, 172-173.

²⁴ *Ibid.*, § 163-171.

²⁵ Zie *ibid.*, § 165 in het bijzonder.

²⁶ Adv.RvS 18 maart 2026, nr. 78.894/1, 11.3.4.

²⁷ Art. 14 ontwerp van decreet.

Op grond van het ontwerp van decreet is het niettemin onduidelijk hoe de taalvoortgang van leerlingen in die periode precies zal worden geregistreerd, bijgehouden en geëvalueerd.

Wat de re-integratie in het reguliere onderwijs betreft, stelt het ontwerp dat re-integratie 'zo snel mogelijk gebeurt' en dat de klassenraad bepaalt wanneer de integratie plaatsvindt, waarbij het proces ook geleidelijk kan verlopen. Niettemin worden er geen criteria of richtlijnen voorzien om te bepalen wanneer een leerling die onderwijs volgde in een taalheldklas weer naar het regulier onderwijs kan. Ook de Raad van State stelde vast dat niet nader bepaald wordt op welke wijze de klassenraad te werk dient te gaan bij de integratie in de reguliere onderwijsactiviteiten.²⁸ Evenmin wordt de klassenraad verplicht om de beslissing op een bepaalde wijze te motiveren. Het principe van automatische re-integratie zodra een bepaald taalniveau is bereikt, lijkt aldus niet volledig uitgewerkt. Na het advies van de Raad van State is het voorontwerp van decreet in die zin gewijzigd dat ouders op geregelde tijdstippen op de hoogte worden gehouden van de evolutie van hun kind en van de prognose met betrekking tot integratie in de gewone klassen.²⁹ Deze wijziging heeft echter geen betrekking op enige procedure, noch op de beoordelingswijze van de taalbeheersing.

Bij die re-integratie lijkt het overigens van belang om aandacht te hebben voor de ondersteuning van doorstromers bij de overgang naar het reguliere onderwijs, wat voorlopig niet voorzien is.³⁰

Wat betreft de vereiste van het specifiek aangepast onderwijsprogramma om de nodige taalvaardigheden zo snel mogelijk te verwerven, bepaalt het ontwerp van decreet dat de intensieve onderwijsactiviteiten tot doel hebben de onderwijstaal te verwerven door onderdomping in de onderwijstaal en dat de minimumdoelen vermeld in artikel 44, § 1 van het decreet basisonderwijs van toepassing zijn. Het is echter niet duidelijk wat dit concreet zal betekenen en waarin het lessenpakket en/of de onderwijsmethode zal verschillen van die van het reguliere onderwijs, aangezien het reguliere onderwijs eveneens aan die minimumdoelen moet voldoen en in de onderwijstaal wordt gegeven. Het is daarom niet zeker of het onderwijs in de taalheldklas voldoende kwaliteitsvol zal zijn en of het voldoende gericht zal zijn op het snel verwerven van het Nederlands, zoals ook de Raad van State aangaf.³¹ Aan het ontwerp van decreet werd enkel toegevoegd dat scholen vooraf met de ouders van de betrokken leerlingen de organisatie en de inhoud van de taalheldklassen afstemmen.³² Daarnaast werd

---

²⁸ *Ibid.*

²⁹ Art. 14 ontwerp van decreet.

³⁰ Zie daarover en over de risico's daarvan ook de tussenkomst van onderzoeker Thibaut Duthois in Verslag 735 (2025-2026) – nr. 1 ingediend op 9 maart 2026 (2025-2026) van de hoorzitting namens de Commissie voor Onderwijs uitgebracht door Jan Laeremans over het beleid voor de versterking van de Nederlandse taalkennis bij leerlingen, 29.

³¹ Adv.RvS 18 maart 2026, nr. 78.894/1, 11.3.5

³² Art. 14 ontwerp van decreet.

in de memorie van toelichting verwezen naar een door de Taalunie te ontwikkelen raamwerk³³, maar zonder toelichting over de inhoud ervan en over de wijze waarop dit zal bijdragen aan de inhoud van het onderwijsprogramma of aan de beoordeling van de taalbeheersing van de leerlingen doorheen hun onderwijstraject.

Tot slot verdient aandacht dat leerlingen mogelijk naar een andere school moeten gaan om de taalheldklas te volgen. Dit kan een grotere impact op hen hebben ten opzichte van het volgen van les in andere klassen op dezelfde school (zoals in *Oršuš t. Kroatië*) en zal dus mogelijk nog zwaarder doorwegen in de proportionaliteitstest.

Volgens de Raad van State werd niet aangetoond dat er voldoende waarborgen zijn dat de ontworpen regeling voor de betrokken leerlingen geen onevenredige gevolgen heeft.³⁴ De Raad van State beval daarom aan 'om de maatregel vanuit het oogpunt van het evenwicht tussen de verschillende belangen aan een nieuw onderzoek te onderwerpen en de neerslag van de concrete afweging van die belangen op te nemen in de memorie van toelichting'.³⁵

Dit is intussen gebeurd. Wat betreft het gebrek aan testen, wordt in de memorie van toelichting uiteengezet dat het EHRM rekening houdt met de volledige context³⁶ en niet alleen met de specifieke test. In Vlaanderen wordt volgens het ontwerp van decreet een scherpere afbakening voorzien van wie tot de taalheldklassen wordt toegelaten (namelijk anderstalige nieuwkomers en andere leerlingen met onvoldoende basiskennis Nederlands om aan het reguliere programma deel te nemen), waarbij wordt uitgegaan van vertrouwen in de klassenraad.³⁷ Merk echter op dat nergens wordt verduidelijkt hoe het beschikken over (on)voldoende kennis van het Nederlands wordt beoordeeld. Bovendien doet zich een tegenstrijdigheid voor tussen de nieuwe definitie van anderstalige nieuwkomer en de beslissing dat les volgen in een taalheldklas niet nodig is omdat de leerling het Nederlands voldoende beheerst. Het onvoldoende beheersen van de onderwijstaal vormt immers een component van de definitie van anderstalige nieuwkomer, zoals omschreven zou worden in artikel 3, 4° quater, d) van het decreet basisonderwijs, wat ook de Raad van State reeds aangaf.³⁸

Verder verwijst de memorie van toelichting naar de onderwijsvrijheid voor de invulling van de integratie in de reguliere onderwijsactiviteiten en van de intensieve onderwijsactiviteiten in de taalheldklas. De nodige autonomie voor de onderwijsverstrekkers bij de invulling van de

---

³³ MvT ontwerp van decreet, 18.

³⁴ Adv.RvS 18 maart 2026, nr. 78.894/1, 11.3.4.

³⁵ *Ibid.*, 11.3.5.

³⁶ In casu was er geen wettelijke basis, werden testen gebruikt die niet specifiek gericht waren op kennis van de taal, en dat sommige leerlingen pas na twee jaar moesten overschakelen naar taalklassen.

³⁷ MvT ontwerp van decreet, 18.

³⁸ Adv.RvS 18 maart 2026, nr. 78.894/1, 14.

onderwijsactiviteiten, het beoordelen of er voldoende leerlingen zijn voor een taalheldklas, de eventuele organisatie van een volwaardig alternatief en, in het bijzonder, het beoordelen van het ogenblik en de wijze van integratie in het reguliere onderwijs en de duur van de taalheldklas zorgt er volgens de memorie van toelichting voor dat er geen onevenredige inperking is van de onderwijsvrijheid.³⁹

Daarnaast wordt verwezen naar de waarborgen. Wat het curriculum betreft, gaat het om de decretale verankering van de verplichting om in de taalheldklas intensieve onderwijsactiviteiten aan te bieden die tot doel hebben de leerling de onderwijstaal te laten verwerven door onderdompeling in die taal en van de onderwijsdoelen. Wat betreft de re-integratie in reguliere activiteiten gaat dit om de maximumduur van de taalheldklas. Bijkomend wordt gewezen op maatregelen zoals de verplichte aanstelling van een taalexpert, de ontwikkeling door de Taalunie van een wetenschappelijk onderbouwd raamwerk Nederlands, de ontwikkeling van een keurmerk voor lesmaterialen, zomerscholen en op de taak van de Vlaamse Onderwijsinspectie om toe te zien op het talenbeleid en het beleid inzake gelijke onderwijskansen.⁴⁰

Het staat vast dat op deze wijze meer waarborgen worden vastgelegd dan het geval was in *Oršuš t. Kroatië* en dat het EHRM een ruime appreciatiemarge aan de staten laat. Toch blijft ook na deze belangenafweging twijfel bestaan over of er daadwerkelijk voldoende waarborgen aanwezig zijn om te vermijden dat zich een risico op directe en indirecte discriminatie voordoet, aangezien niet volledig tegemoet wordt gekomen aan elk evaluatiecriterium dat het EHRM hanteerde in dat arrest.

Het Vlaams Mensenrechteninstituut spreekt zich overigens niet uit voor of tegen afzonderlijke, voltijdse taalklassen, al dan niet georganiseerd in andere scholen. Niettemin is het bij een proportionaliteitsbeoordeling minstens van belang dat wordt aangetoond dat de maatregel (in dit geval de taalheldklassen) effectief bijdraagt aan het nagestreefde doel.⁴¹ De onderzoeksresultaten over het succes van een dergelijke aanpak zijn echter niet eenduidig⁴²,

---

³⁹ *Ibid.*

⁴⁰ *Ibid.*, 18-19.

⁴¹ EHRM 18 februari 1999, nr. 29515/95, *Larkos/Cyprus*, § 31; EHRM2 4 juli 2003, nr. 40016/98, *Karner/Oostenrijk*, § 41; EHRM 2 maart 2010, nr. 13102/02, *Kozak/Polen*, § 31; EHRM (GK) 19 november 2018, nr. 20452/14, *Molla Sali/Griekenland*, § 143; Rainey B., McCormick P. & Ovey C., *The European Convention on Human Rights*, Oxford University Press, 2021, 660; Van Dijk P., Van Hoof F., Van Rijn A. & Zwaak L., *Theory and practice of the European Convention of Human Rights*, Intersentia, 2018, 1017.

⁴² Merk op dat de studie waarnaar tweemaal verwezen wordt in de memorie van toelichting zelf verwijst naar onderzoek dat toont dat het gedurende de gehele schooldag (en het hele schooljaar) onderbrengen van leerlingen met verschillende prestatie- en vaardigheidsniveaus in volledig gescheiden (homogene) klassen leidt tot lagere prestaties bij minder presterende leerlingen, terwijl dit weinig tot geen voordeel oplevert voor gemiddeld en beter presterende leerlingen, met uitzondering van zeer hoog presterende leerlingen. Saunders W., Goldenberg C., & Marcelletti D., 'English language development: Guidelines for instruction', *American Educator* 2013, 37(2), 18. Met verwijzing naar Slavin R.E., 'Ability Grouping and Student Achievement in Elementary Schools' in Slavin,

de memorie van toelichting verwijst niet naar onderzoek waaruit het succes van voltijdse taalheldklassen blijkt, en bovendien bestaan er risico's op stigmatisering en een gevoel van anders-zijn⁴³. Dit maakt het belang van bovenvermelde waarborgen des te groter.

Het is dan ook essentieel dat deze principes worden toegepast bij zowel de invoering van het decreet als de verdere uitrol van de taalheldklassen. In het bijzonder van belang lijken daarbij richtsnoeren betreffende de inhoud van de taalheldklas en duidelijke richtlijnen ter ondersteuning van de klassenraden, zowel bij de beoordeling of les volgen in een taalheldklas noodzakelijk is als bij de beoordeling of, wanneer, en op welke wijze re-integratie in de reguliere klas weer mogelijk is. Daarbij kan het raamwerk dat door de Taalunie ontwikkeld wordt⁴⁴ relevant zijn, als het voldoende concreet wordt uitgewerkt en richtinggevend is doorheen het volledige onderwijstraject.

Besluit

Het Vlaams Mensenrechteninstituut verwelkomt maatregelen die inzetten op de bevordering van het Nederlands in het onderwijs, maar nodigt de Vlaamse Regering uit om voldoende

---

R.E., (ed.), *School and Classroom Organization*, 1989. Ook het ander onderzoek waarnaar de memorie van toelichting verwijst geeft aan dat onderzoek geen uitspraak kan doen over taalbaden (voltijdse ondersteuning in groep). Geudens A., Schraeyen K., Taelman H., Trioen M., Casteleyn J., Simons M., & Smits T.F.H., *Bouwstenen voor effectieve taaltrajecten. Praktijkgids voor taalondersteuning in het kleuter-, lager en secundair onderwijs*, Universiteit Antwerpen, 2021, 21. Onderzoek naar de effectiviteit van onthaalonderwijs in Vlaanderen stelt vast dat (ex-)OKAN-leerlingen doorgaans ofwel doorstromen naar het BSO, ofwel een jaar overdoen, al dan niet in de onthaalklas. De schoolloopbaanproblemen, zoals schoolse vertraging, problematische afwezigheden en/of doorstroming naar minder kansrijke richtingen (zoals BSO en DBSO), die in de voorgaande paragrafen geschetst werden, hypothekeren de kansen van nieuwkomers om een educatief traject te volgen dat aansluit bij hun capaciteiten en ambities. Van Avermaet P., Derluyn I., De Maeyer S., Vandommele G., en Van Gorp K., *Rapport: Cartografie en analyse van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers en OKAN-leerlingen*, 2017, 34. Zie over de effectiviteit van onthaalonderwijs in andere landen van Europa en in Vlaanderen, p. 27-34. Daarbij worden gescheiden onderwijstrajecten als mogelijke struikelblok beschouwd, p. 34. Zie over het gebrek aan eenduidigheid ook de tussenkomst van onderzoeker Thibaut Duthois in Verslag 735 (2025-2026) – nr. 1 ingediend op 9 maart 2026 (2025-2026) van de hoorzitting namens de Commissie voor Onderwijs uitgebracht door Jan Laeremans over het beleid voor de versterking van de Nederlandse taalkennis bij leerlingen, 29. Zie ook het standpunt van het Gemeenschapsonderwijs waarin aangegeven wordt dat het een weinig onderbouwde verandering betreft en het standpunt van het ACOD Onderwijs waarin aangegeven wordt dat uit wetenschappelijk onderzoek bekend is dat dit niet altijd het beste systeem is, aangezien leerlingen van elkaar leren, ook wat taal betreft. Door leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen af te zonderen van leerlingen die sterk zijn in Nederlands, ontnemen je die leerlingen leeransen.

⁴³ NKO, *Leertijduitbreiding*, <https://www.onderwijskennis.nl/toolkit-leren-en-lesgeven/leertijduitbreiding>. Zie ook de tussenkomst van onderzoeker Thibaut Duthois in Verslag 735 (2025-2026) – nr. 1 ingediend op 9 maart 2026 (2025-2026) van de hoorzitting namens de Commissie voor Onderwijs uitgebracht door Jan Laeremans over het beleid voor de versterking van de Nederlandse taalkennis bij leerlingen, 29.

⁴⁴ Zie daarover meer Verslag 735 (2025-2026) – nr. 1 ingediend op 9 maart 2026 (2025-2026) van de hoorzitting namens de Commissie voor Onderwijs uitgebracht door Jan Laeremans over het beleid voor de versterking van de Nederlandse taalkennis bij leerlingen. Zie ook <https://www.vlaanderen.be/onderwijsprofessionals/lesgeven-en-begeleiden/opleidingsinhouden/opleidingsinhouden-basisonderwijs/raamwerk-nederlands>.

waarborgen te voorzien die een redelijke verhouding verzekeren tussen de geplande maatregel (de regeling rond taalheldklassen in het basisonderwijs) en het nagestreefde doel (taalachterstand in het basisonderwijs voorkomen en remediëren) zodat mogelijke willekeur en discriminatie in de toepassing ervan wordt vermeden. Enerzijds is het aangewezen dat deze waarborgen garanderen dat taalheldklassen voldoende kwaliteitsvol zijn en gericht zijn op het zo snel mogelijk verwerven van het Nederlands. Anderzijds is het van belang dat zij waarborgen dat anderstalige nieuwkomers of andere leerlingen die de onderwijstaal onvoldoende zouden beheersen enkel onderwijs moeten volgen in aparte taalheldklassen wanneer dit werkelijk noodzakelijk is en niet langer dan nodig. Deze principes verdienen aandacht zowel bij de invoering van het decreet als bij de verdere uitrol van de taalheldklassen.